

Sygn. akt I ACa 89/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Teresa Rak (spr.)
Sędziowie:	SSA Zbigniew Ducki SSA Sławomir Jamróg
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2014 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa P. T.

przeciwko K. K. (1), K. K. (2) i U. 2000 (...) S.A. w K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 21 października 2013 r. sygn. akt IX GC 102/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 5 730zł (pięć tysięcy siedemset trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt. I ACa 89/14

UZASADNIENIE

Powódka P. T. wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych U. 2000 (...) S.A. w K., K. K. (1) oraz K. K. (2) kwoty 430.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 300.000 zł od dnia 10 lutego 2009 r. do dnia zapłaty, od kwoty 100.000 zł od dnia 22 marca 2009r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 30.000 zł od dnia 8 lipca 2009r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, że zawarła z syndykiem masy upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej umowę, na mocy której nabyła wierzytelności jakie przysługiwały syndykowi masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej od pozwanych. Powódka podała, że dochodzona pozwem kwota powstała na skutek niezgodnej z prawem wypłaty łącznie kwoty 430.000 zł przez (...) Sp. z o.o. na rzecz wspólnika pozwanej U. 2000 (...) S.A.. Podniosła

też, że pozwani K. K. (1) oraz K. K. (2) byli członkami zarządu zarówno (...) sp. z o.o. jak też U. 2000 (...) S.A. Powódka wskazywała, że wypłaty miały miejsce w bardzo trudnej sytuacji finansowej spółki, kiedy to brak było pełnego pokrycia kapitału zakładowego. Zdaniem powódki wypłaty zostały dokonane sprzecznie z prawem wbrew dyspozycji art. 189 §2 k.s.h. Podkreśliła również, że dnia 11 sierpnia 2009r. (...) sp. z o.o. złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości, a dnia 2 października Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy ogłosił upadłość (...) sp. z o.o. obejmująca likwidację jej majątku. Z powyższego wyprowadziła wniosek, że pozwani mając pełną świadomość stanu rzeczy i spełnienia przesłanek do ogłoszenia upadłości spółki postanowili uprzednio dokonać jednostronnych wypłat na swoją rzecz, wbrew jednoznacznym przepisom prawa i z pokrzywdzeniem innych wierzycieli spółki. Wskazała również, że odpowiedzialność pozwanych K. K. (1) oraz K. K. (2) ma podstawę w przepisach art. 189 §2 oraz 198 §1 i 2 k.s.h. stanowiącej o solidarnej odpowiedzialności członków organów spółki, którzy dopuścili do wypłaty i ubytku w majątku spółki dokonanej w sytuacji kiedy majątek spółki potrzebny był do pełnego pokrycia kapitału zakładowego.

Pozwani U. 2000 (...) S.A. w K., K. K. (1) oraz K. K. (2) domagali się oddalenia powództwa w całości, podnosząc w szczególności, że brak jest po stronie powodowej legitymacji czynnej do wytoczenia powództwa, co wywodził z treści art. 132 ustawy – prawo upadłościowe i naprawcze. Wnieśli też o zasądzenie od powódki solidarnie na rzecz pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W przypadku zaś braku uwzględnienia wskazanego wyżej zarzutu, wnieśli o dopuszczenie szeregu dowodów, w tym z dokumentacji finansowej oraz ze świadków wskazując przy tym, na zobowiązania jakie strona pozwana (...) Polska sp. o.o. miała względem (...) S.A. oraz racjonalność dokonania ich wcześniejszej spłaty. Pozwani podnosili, że żądanie zapłaty kwoty 430.000 zł dotyczy masy upadłości spółki, z czego wywodzą, że wyłącznie legitymowanym do wytoczenia powództwa jest syndyk, nadzorca sądowy lub zarządca.

Wyrokiem z dnia 21 października 2013r. Sad Okręgowy w Krakowie zasądził od pozwanych U. 2000 (...) S.A. w K., K. K. (1), K. K. (2) na rzecz powódki P. T. kwotę 430.000 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty: 300.000 zł od dnia 10 lutego 2009r. do dnia zapłaty, od kwoty 100.000 zł od 22 marca 2009r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 30.000 zł od dnia 8 lipca 2009r. do dnia zapłaty oraz zasądził na rzecz powódki koszty procesu w kwocie 29.307,69 zł.

Rozstrzygnięcie wydał w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

W dniach 10 lutego 2009 r., 23 marca 2009 r. i 6 lipca 2009 r. (...) sp. z o.o., w której funkcję członków zarządu pełnili K. K. (1) i K. K. (2), dokonała przelewów bankowych na rzecz współnika (...) S.A. następujących kwot, wskazując również podstawy wypłat: 300 000 zł. – spłata zobowiązań, 100 000 zł – spłata zobowiązań, 30 000 zł. – częściowa spłata pożyczki. Syndyk masy upadłości (...) Polska w ramach czynności likwidacyjnych przedsiębiorstwa realizowanych na podstawie ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, po przeprowadzeniu licytacji i za akceptacją Rady Wierzycieli oraz Sędziego Komisarza, sprzedał P. T. wierzytelność o zwrot spółce wyżej wymienionych przysporzeń. Już od 2007 roku wartość majątku spółki (...) sp. z o.o. była mniejsza od wysokości kapitału zakładowego. Przeprowadzone dowody osobowe, a także dowód z ksiąg handlowych, których treść wyjaśniła biegła, wskazują na to, że pomiędzy U. a (...) nie doszło do złożenia oświadczeń, które mogłyby wywołać skutek w postaci zawarcia umowy, ani też co za tym idzie do spełnienia świadczeń w rozumieniu art. 353 §2 kc. Ustaleń dokonał Sąd w oparciu o dowody w postaci dowodów z dokumentów, w tym wyciągów z rachunku bankowego, dokumentów przedłożonych przez stronę powodową, w tym umowy sprzedaży wierzytelności k. 9, pism k. 14,15 oraz zeznań syndyka masy upadłości. Odnośnie zaś ustalenia sytuacji finansowej (...) Polska oraz kwestii istnienia wierzytelności spółki (...) S.A. opierał się na opinii biegłej oraz zeznaniach świadków zawnioskowanych przez pozwanych.

Dokonując oceny prawnej wskazał, że jako podstawę roszczenia należało przyjąć art. 189 §1 k.s.h. oraz art. 198 §1 k.s.h., a kwestią kluczową dla ustalenia zasadności roszczenia było to czy współnikowi U. przysługiwały wierzytelności względem (...) Polska jako prawa podmiotowe wynikające stosunków zewnętrznych spółki. Odwołując się do ustaleń faktycznych wskazał, że nie było podstaw do tego by przyjąć, że do spełnienia świadczeń doszło na skutek realizacji łączącego strony zobowiązania, co prowadziło do uwzględnienia powództwa w całości. Kosztami postępowania obciążył w całości pozwanych na zasadzie art. 98 k.p.c.

Apelację od wyroku złożyli pozwani i zaskarżając go w całości wnieśli o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa z uwagi na brak legitymacji czynnej oraz z uwagi na brak udowodnienia ważności i skuteczności umowy z dnia 23 września 2011 w związku z brakiem powołania dowodów dołączonych do pisma z dnia 30 kwietnia 2012r., a także w związku z brakiem wskazanej podstawy prawnej, a to art. 189 k.s.h. i art. 198 k.s.h. oraz zasądzenie solidarnie na rzecz strony pozwanej i pozwanych ad. 2 i 3 kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie spraw do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Krakowie.

Zarzucili mu:

1. Naruszenie prawa materialnego w tym w szczególności:

a. art. 127 i art. 132 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze poprzez brak zastosowania skutkujący uznaniem, że powódka ma legitymację procesową czynną podczas gdy powództwo w sprawach z zakresu bezskuteczności czynności prawnych wobec masy upadłości i zaskarżania czynności upadłego dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli może wytoczyć tylko syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca, zwłaszcza, że w dniu 2 lutego 2012 r. postępowania upadłościowe było w toku;

b. art. 144 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze poprzez brak zastosowania skutkujący uznaniem, że dla rozpoznania niniejszej sprawy nie ma znaczenia okoliczność, że skoro ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego (spółki (...) sp. z o.o.), to postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka lub przeciwko niemu zwłaszcza, że w dniu 2 lutego 2012 r. postępowania upadłościowe było w toku;

c. art. 206 ust. 1 pkt 3) w zw. z art. 210 i art. art. 331 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze poprzez brak zastosowania skutkujący uznaniem, że powódka udowodniła istnienie zgody sędziego komisarza i rady wierzycieli chociaż dowody takie nie zostały złożone w pozwie, w którym powódka była zobowiązana podać wszystkie twierdzenia oraz dowody na ich poparcie pod rygorem utraty prawa powoływania ich w toku postępowania;

d. art. 131 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze w zw. z art. 65 k.c. poprzez brak zastosowania skutkujący uznaniem, że powódka nabyła wierzytelność spółki (...) sp. z o.o., (a następnie spółka (...) sp. z .o. o. w upadłości likwidacyjnej) o zwrot wypłat, podczas gdy w treści umowy z dnia 23 września 2011 r. mowa jest o wierzytelności „wynikającej z dokonania przez upadłego (...) sp. z o.o. czynności zaspokojenia DŁUŻNIKA z pokrzywdzeniem innych wierzycieli;

e. art. 509 k.c. poprzez brak zastosowania skutkujący uznaniem, że czynność z dnia 23 września 2011 r. nie sprzeciwia się ustawie i właściwości wierzytelności;

f. art. 198 § 1 k.s.h. w zw. z art. 189 § 1 k.s.h. poprzez niewłaściwe zastosowanie, skutkujące uznaniem, że powódka jest uprawniona do dochodzenia wierzytelności w imieniu spółki (...) sp. z o.o., podczas gdy to jedynie spółka (...) sp. z o.o. (a następnie Syndyk Masy upadłości (...) sp. z .o. o. w upadłości likwidacyjnej) może być wierzycielem, dochodzącym obowiązku zwrotu dokonanej wypłaty, podczas gdy w niniejszej sprawie nie nastąpiło dokonanie wypłat z majątku spółki potrzebnego do pełnego pokrycia kapitału zakładowego spółki (...) sp. z o.o. oraz podczas gdy w niniejszej sprawie wspólnicy nie otrzymali wypłat z majątku spółki wbrew przepisom prawa;

2. Naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, w tym w szczególności:

a. art. 479¹ §1 k.p.c. (przed zmianą przepisów postępowania cywilnego wprowadzonych ustawą z dnia 16 września 2011 r., która weszła w życie w dniu 3 maja 2012 r.) poprzez brak zastosowania względnie niewłaściwą wykładnią skutkującą uznaniem, iż niniejsza sprawa jest sprawą gospodarczą a powódka i pozwany ad.2) i ad.3) występują w niniejszej sprawie jako przedsiębiorcy w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej;

b. art. 479¹² §1 k.p.c. (przed zmianą przepisów postępowania cywilnego wprowadzonych ustawą z dnia 16 września 2011 r., która weszła w życie w dniu 3 maja 2012 r.) poprzez brak zastosowania - pomimo uznania, że niniejsza sprawa jest sprawą gospodarczą - skutkujący dopuszczeniem dowodów spóźnionych powołanych w piśmie procesowym z dnia 30 kwietnia 2012 r. pomimo braku ich powołania w pozwie podczas gdy powód radca prawny P. T. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w pozwie nie podała wszystkich twierdzeń i dowodów na ich poparcie oraz nie wykazała, że powołanie spóźnionych dowodów nie było możliwe w pozwie lub, że potrzeba ich powołania wynikała później, oraz podczas gdy w umowie z dnia 23 września 2011 r. powódka oświadczyła (§ 7 ust.1 pkt 3), że „przyjmuje do wiadomości i nie wnosi zastrzeżeń”, iż strona pozwana oraz pozwani ad.2) i ad.3) zaprzecza istnieniu wierzytelności oraz podnosi zarzut brak zobowiązania z wierzytelności objętej umową z dnia 23 września 2011 r.;

c. art. 479¹² §1 k.p.c. (przed zmianą przepisów postępowania cywilnego wprowadzonych ustawą z dnia 16 września 2011 r., która weszła w życie w dniu 3 maja 2012 r.) poprzez brak zastosowania pomimo uznania, że niniejsza sprawa jest sprawą gospodarczą, i zakreślenie na rozprawie w dniu 14 sierpnia 2012 r. dodatkowego 14 dniowego terminu na powołanie wszelkich twierdzeń i dowodów „na okoliczność w jakich doszło do sporządzenia dokumentu cesji oraz dopuszczenie zawnioskowanego przez profesjonalnego pełnomocnika powódki w piśmie z dnia 27 sierpnia 2012 r. dowodu z zeznań świadka syndyka po wyraźnej sugestii Sądu;

d. art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 k.p.c. oraz art. 316 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, iż w zgromadzonym materiale dowodowym brak jest podstaw do uznania, iż: powódka nie była uprawniona do dochodzenia wierzytelności objętej pozwem, w toku postępowania nie nastąpiło skuteczne udowodnienie ważności umowy z dnia 23 sierpnia 2011 r., przedmiotem umowy wierzytelności z dnia 23 sierpnia 2011 r. nie było roszczenie o zwrot wypłat na podstawie art. 198 §1 i §2 k.s.h. ale roszczenie o uznanie czynności za bezskuteczną w stosunku do masy upadłości co do kwoty 30 000 zł, oraz roszczenie dotyczące czynności upadłego dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli w rozumieniu art. 131 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, iż powództwo zasługuje na uwzględnienie;

e. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. w zw. z art. 285 k.p.c. i w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez uznanie, iż opinia biegłej z dnia 7 marca 2013 r. ma znaczenie dla ustalenia istotnych okoliczności w zakresie wiadomości specjalnych dla niniejszej sprawy, podczas gdy opinia dotyczy analizy czy spółka (...) sp. z o.o. dokonywała obowiązków rejestrowych zgodnie z k.s.h. i ustawą o rachunkowości oraz analizy czy spółka (...) sp. z o.o. powinna była i kiedy złożyć wniosek o ogłoszenie, podczas gdy ewentualnie przedmiotem opinii biegłej powinno być ustalenie czy czynności dokonane w dniu 10 lutego 2009 r., w dniu 23 marca 2009 r. oraz w dniu 6 lipca 2009 r. były czynnościami stanowiącymi wypłaty z majątku spółki potrzebnego do pełnego pokrycia kapitału zakładowego spółki (...) sp. z o.o. ;

f. art. 233 §1 k.p.c. poprzez niedokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i dowolną ocenę wiarygodności zebranego materiału dowodowego a w konsekwencji błędne rozpatrzenie zgromadzonego w sprawie materiału;

g. art. 316 §1 k.p.c. w zw. z art. 233 §1 k.p.c. oraz z art. 328 §2 k.p.c. poprzez wydanie wyroku bez uwzględnienia stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy i zaniechanie niezbędnych ustaleń w przedmiocie, a to przez brak rozpoznania istoty sprawy i błędne przyjęcie, że istotą niniejszej sprawy jest jedynie kwestia ustalenia, czy strona pozwana ad.1) sp. z o.o. była wierzycielem spółki (...);

h. art. 328 §2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku bez wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia a mianowicie wskazania jakie fakty Sąd uznał za udowodnione, na których dowodach Sąd się oparł oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, a także braku wskazania podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa - w tym braku wyjaśnienia bezzasadności zarzutów dotyczących legitymacji czynnej powódki, bezzasadności zarzutów dotyczących nieważności i nieskuteczności umowy pomiędzy M. Z. a powódką, bezzasadności zarzutów dotyczących dopuszczenia dowodów spóźnionych powołanych w piśmie z dnia 30

kwietnia 2012r. oraz braku zasadności zarzutów podniesionych wobec opinii biegłej z dnia 7 marca 2013r., co w konsekwencji uniemożliwia kontrolę instancyjną orzeczenia.

Odpowiedź na apelację złożyła powódka wnosząc o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania wg. norm przepisanych.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Przystępując do oceny rozstrzygnięcia Sądu I instancji z punktu widzenia podniesionych zarzutów procesowych w pierwszej kolejności odnieść się należy do tych skierowanych przeciw możliwości oceny przyczyn wydanego rozstrzygnięcia oraz ustaleniom stanu faktycznego sprawy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie mógł odnieść zamierzonego skutku zarzut naruszenia art. 328 §2 k.p.c., który jest przewidziany dla sytuacji braku możliwości odtworzenia toku rozumowania Sądu I instancji i przyczyn wyrażonego stanowiska. Jakkolwiek uzasadnienie do wyroku Sądu I instancji jest lakoniczne w swej treści, a elementy dotyczące ustaleń faktycznych oceny dowodów oraz oceny prawnej zostały w nim zawarte w sposób zbiorczy, to nie ulega wątpliwości to, jaki był tok rozumowania Sądu, jak również to jaka była podstawa faktyczna i prawna wydanego rozstrzygnięcia. Treść uzasadnienia nie zawiera, co prawda wyodrębnionej części zawierającej ocenę materiału dowodowego, jednak wyraźne odwołanie się do dowodów, na których sąd oparł swoje ustalenie w sytuacji, gdy nie było w zasadzie potrzeby konfrontowania ich ze sobą było w tym wypadku wystarczające, bowiem brak jest w ich treści istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprzeczności. Treść uzasadnienia jest zdaniem Sądu Apelacyjnego wystarczająca dla potrzeb kontroli instancyjnej. Kwestia braku wyrażenia przez Sąd stanowiska, co do zarzutów dotyczących dopuszczenia dowodów, które zdaniem pozwanych były sprekludowane, będzie przedmiotem odrębnej analizy w toku dalszych rozważań. Z treści uzasadnienia Sądu pierwszej instancji wynika niewątpliwie, że Sąd stanowiska pozwanych w tym zakresie nie podzielił.

Odnosząc się w dalszej kolejności do zarzutów, które stricte związane są z ustaleniami faktycznymi podkreślić należy, że ustalenia te nie są zdaniem Sądu Apelacyjnego obarczone błędem, a stanowisko apelującej w tym zakresie pomija zupełnie istotę roszczenia z jakim wystąpiła powódka, które zostało przez Sąd prawidłowo zidentyfikowane jako roszczenie o zapłatę oparte na art. 189 §2 k.s.h. w zw. z art. 198 §1 k.s.h. W tym stanie rzeczy wszelkie argumenty, w ramach których apelująca wskazuje na błąd w ustaleniach faktycznych, wiążąc go z błędną identyfikacją roszczenia nie zasługiwały na uwzględnienie. Ocena ta stanowi bowiem jedynie subiektywne przekonanie, że zawarte w motywach wyroku rozważanie nie są wystarczające, w kontekście nieprawidłowej identyfikacji roszczenia. Tymczasem analiza treści pism procesowych powódki i okoliczności faktycznych w nich przywołanych nie pozostawia wątpliwości, co do treści żądania i podstawy prawnej, na której skoncentrowała swoje roszczenie. Przypomnieć w tym miejscu należy, że świetle z art. 321 k.p.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Przepis ten pozostaje w ścisłym związku z art. 187 § 1 k.p.c., który wskazuje, że pozew winien zawierać m.in. dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie. Przedmiot żądania określa, oprócz treści żądania, podstawa faktyczna wskazana w uzasadnieniu pozwu. Sąd jest natomiast związany wskazaną w pozwie podstawą faktyczną powództwa. Powódka już w treści pozwu wskazuje podstawę prawną swojego roszczenia jako art. 189 §2 k.s.h. i art. 198 §1 k.s.h., która co prawda nie wiąże sądu i nie determinuje zakresu rozstrzygnięcia, jednak wobec korelacji z żądaniem zapłaty, jak również okolicznościami faktycznymi takimi jak, odwołanie się do wypłat dokonanych na rzecz współnika oraz konieczności ochrony kapitału zakładowego, nie pozostawia wątpliwości, co do tego, na jakich okolicznościach opierała swoje żądanie powódka i jak należało zidentyfikować roszczenie.

W tym stanie rzeczy należy uznać, że w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy były prawidłowe, a przywołane dowody dawały ku temu podstawę.

Jednocześnie podkreślić należy, że pozwani koncentrując się na kwestii braku legitymacji czynnej powoda oraz formalnych zarzutach dotyczących opinii biegłych, nie podważyli skutecznie ustaleń w z których wynika, że wypłaty wskazanej kwoty nastąpiły na rzecz udziałowca z naruszeniem kapitału zakładowego bez wyraźnej podstawy w

treści zobowiązań łączących spółki. Twierdzenia te znalazły oparcie w opinii biegłej z dnia 7 marca 2013r., a próba podważenia tej opinii w oparciu o jej fragmenty, z których strona wywodzi przekroczenie zakresu jej wykonania i oparcie jej na dokumentach zalegających w aktach sprawy, które nie były dokumentami finansowymi, jak również argumenty o braku ustosunkowania się do kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia, nie mogły odnieść zamierzonego skutku. Niewątpliwym jest, że biegła w treści opinii w oparciu o analizę dokumentacji spółki sformułowała wniosek, że kapitał zakładowy Spółki (...) sp. z o.o. nie miał pełnego pokrycia w majątku spółki już na dzień 31.12.2007r., natomiast na dzień 31.12.2008r. kapitał ten był ujemny i wynosił – 482.718,63 zł (k. 229, 230). W roku 2009r., kiedy pozwana spółka dokonała przedmiotowych wypłat na rzecz udziałowca U. 2000, nadwyżka zobowiązań na majątkiem spółki uległy dalszemu zwiększeniu do kwoty – 699.201,09 zł, a zatem ustalenie w tym zakresie oparte na treści opinii biegłej było prawidłowe. Biorąc zaś pod uwagę ogólny tytuł wskazany w podstawie wpłaty, trudno było ją powiązać, z rzeczywiście łączącymi strony zobowiązaniami, a inicjatywa dowodowa w zakresie wykazania, że wpłaty te miały na celu realizację świadczeń wynikających ze zobowiązań jakie łączyły pozwaną spółkę z (...) sp. z o.o. leżała po stronie pozwanej, bowiem kwestia ta wiązała się z wykazaniem, że wypłata ta nie była bezprawna w świetle art. 198 §1 k.s.h. Przeprowadzone z inicjatywy pozwanej dowody w postaci zeznań świadków, nie dały podstawy do poczynienia wskazanych wyżej ustaleń, bowiem świadkowie Ci poza wskazaniem, że spółki łączyły relacje o charakterze gospodarczym, nie mogli stanowić wystarczającego źródła dla poczynienia ustaleń co do istnienia i wysokości zobowiązań spółki (...) sp. z o.o. a U. 2000, nie mieli również bezpośredniej wiedzy na temat wskazanych transakcji. Taki stan rzeczy bez ustalenia, czy w rzeczywistości na skutek dokonanych wypłat doszło do zmniejszenia długów (...) Polska względem U., nie miał zatem znaczenia dla treści rozstrzygnięcia.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego chybione są również zarzuty oparte na twierdzeniu, że Sąd z naruszeniem przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych przyjął, że sprawa ta ma charakter gospodarczy, w sytuacji gdy sprawa takiego charakteru nie ma oraz jednocześnie działając wbrew przepisom tego postępowania dopuścił dowody spóźnione. W tym miejscu wskazać należy na sprzeczność podniesionych zarzutów, bowiem przyjęcie za usprawiedliwiony pierwszego z nich prowadziłoby automatycznie do bezpodstawności pozostałych. Należy jedynie przypomnieć, że samo ewentualne naruszenie przepisów postępowania może być podstawą podniesionego zarzutu tylko w sytuacji wykazania wpływu tego naruszenia na treść rozstrzygnięcia. W tym stanie rzeczy ewentualne naruszenie art. 479¹ §1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed zmianą przepisów kodeksu postępowania cywilnego, wobec tego, że pozwani pozostałe argumenty apelacji opierają się na twierdzeniu, że Sąd wydał rozstrzygnięcie w oparciu o dowody, których z uwagi na prekluzję nie powinien był dopuścić nie mógł odnieść zamierzonego skutku. Samo natomiast ewentualne prowadzenie postępowania w niewłaściwym trybie, nie powoduje automatycznie jego nieważności. Co się zaś tyczy pozostałych zarzutów związanych z prekluzją podkreślić należy, że w przepisach art. 479¹² i art. 479¹⁴ k.p.c. chodzi przede wszystkim o potrzebę powołania dowodów, która, mimo starannego prowadzenia sprawy przez strony, może pojawić się w toku dynamicznie przebiegającego procesu później, aniżeli w pozwie czy, odpowiednio, w odpowiedzi na pozew (por. wyrok SN z dnia 15 listopada 2006 roku, V CSK 243/06, LEX nr 358789). Realizacja zasady koncentracji dowodów nie może iść tak daleko, aby nakładać na strony obowiązek przewidzenia wszystkich możliwych wariantów przebiegu sprawy i na tę ewentualność sformułować w pozwie lub w odpowiedzi na pozew wszystkie twierdzenia, wnioski i zarzuty, które mogłyby mieć zastosowanie jedynie w prawdopodobnym jej przebiegu. Taki wymóg byłby nieracjonalny i odczytanie takiej jego treści z art. 479¹² i 479¹⁴ k.p.c. jest nieuzasadnione. Zdaniem Sądu Apelacyjnego podniesione zarzuty w ramach których strona pozwana kwestionowała ważność i zakres umowy cesji, podnosząc w pierwszej kolejności brak zgody sędziego komisarza na zbycie wierzytelności, a następnie wobec przedłożenia przez powódkę dokumentów, wykładnię oświadczeń woli zawartych w umowie, istniała podstawa ku temu, by powódka miała możliwość odpowiedzi na tak podstawione zarzuty. Nie odnosiły się one wprost do skonstruowanego przez powódkę żądania, ale do wątpliwości, które powstały na skutek podjętej przez pozwanych obrony.

Nie mogły również odnieść zamierzonego skutku zarzuty naruszenia prawa materialnego, które pozwani włączyli przede wszystkim z błędną identyfikacją roszczeń pozwanej przez Sąd i co za tym idzie, naruszeniem przepisów prawa upadłościowego. Do kwestii identyfikacji roszczenia Sąd ustosunkował się w pierwszej części rozważań, w

tym miejscu należy jedynie odnieść się do uregulowań tej ustawy, które podważają stanowisko apelujących w zakresie w jakim podnoszą, że brak było możliwości zbycia przedmiotowej wierzytelności. Treść przepisów prawa upadłościowego nie pozostawia wątpliwości, co do dopuszczalności takiej czynności, a możliwość ta jest jedynie obwarowana dodatkowymi wymogami formalnymi. Syndyk w toku postępowania może za zgodą rady wierzycieli lub sędziego komisarza dokonać zbycia wierzytelności upadłego i w ten sposób, uzyskać środki na zaspokojenie wierzycieli upadłego (art. 206 ust. 1 pkt. ustawy prawo upadłościowe i naprawcze). Czynności niezbędne dokonania zbycia wierzytelności zostały prawidłowo dokonane, a świetle wyrażonej wyżej oceny, co do kwestii prekluzji nie było podstaw by przyjąć, że powódka, nie wykazała tej okoliczności. Również zarzuty pozwanej w zakresie, w jakim kwestionuje ona wykładnię oświadczeń woli stron zawartą w umowie sprzedaży wierzytelności, nie mogły odnieść skutku. Wykładni tej Sąd dokonał z uwagi na to, że pozwani zakwestionowali jej zakres nie będąc jej stroną, podnosząc, że nie obejmowała ona roszczeń objętych przedmiotowym pozwem lecz dotyczy wierzytelności wynikającej z dokonania przez upadłego (...) sp. z o.o. czynności zaspokojenia dłużnika z pokrzywdzeniem innych wierzycieli. W tym miejscu należy wskazać, że ustalenie treści oświadczenia woli stron należy do ustaleń faktycznych. Natomiast wykładnia oświadczenia woli to zagadnienie prawne. Odbywa się na podstawie art. 65 k.c. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wykładnia jakiej Sąd Okręgowy dokonał w oparciu stanowisko powódki, treść umowy oraz zeznania świadka (drugiej strony umowy) jest prawidłowa. Zauważyć należy, że jeszcze przed zbyciem przedmiotowych wierzytelności Syndyk występował przeciwko pozwanym w sprawie o zapłatę kwoty 400.000 zł (IX GNc 254/11 k. 99), gdzie oparł swoje roszczenie na analogicznych okolicznościach faktycznych powołując jako podstawę żądania art. 189§2 k.s.h. oraz art. 198 §1 k.s.h. Nie sposób w tej sytuacji przyjąć, że występując pierwotnie z tak skonstruowanym żądaniem dokonał następnie zbycia innej wierzytelności, tym bardziej, że w treści umowy jej zbycia strony odwołują się do postępowań jakie zostały wszczęte, zakładając wstąpienie powódki do tych postępowań. Co się zaś tyczy wierzytelności na kwotę 30.000 zł, należało przyjąć, że jej dochodzenie na podstawie przepisów prawa upadłościowego było uzasadnione, a Syndyk dysponując dodatkowym roszczeniem wynikającym z przepisów prawa upadłościowego skorzystał z możliwości jaką dają mu przepisy nie podważa wykładni treści oświadczenia jakiej dokonał Sąd. Dokonanie czynności sprzedaży wierzytelności spowodowało oderwanie jej od masy upadłości i możliwość dochodzenia przez nabywcę poza tym postępowaniem. Kwota uzyskana ze sprzedaży weszła do masy upadłości i służy natomiast zaspokojeniu długów upadłego. W tym stanie rzeczy odwoływanie się przez apelującą do przepisów prawa upadłościowego jako podstawy stwierdzonych naruszeń nie mogło odnieść zamierzonego skutku.

Podsumowując powyższe rozważania odwołać się należy przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę roszczenia, a mianowicie art. 189 §2 k.s.h. oraz art. 198 §2 k.s.h. W świetle pierwszego ze wskazanych przepisów wspólnicy nie mogą otrzymywać z jakiegokolwiek tytułu wypłat z majątku spółki potrzebnego do pełnego pokrycia kapitału zakładowego. Sens tak sformułowanego zakazu należy rozumieć tak, że wspólnicy pod żadnym tytułem prawnym nie mogą pobierać środków ze spółki, jeżeli prowadziłoby to do uszczuplenia aktywów netto spółki poniżej wartości kapitału zakładowego (tak R. Potrzeuszcz, T. Siemiątkowski, w: R.Potrzeuszcz/T.Siemiątkowski, Komentarz, t.II, s. 293). Przepis ten dotyczy sytuacji nie tyle zwrotu wniesionych wkładów na pokrycie kapitału zakładowego, ale jakiegokolwiek wypłaty z majątku spółki, gdy jest on potrzebny do pełnego pokrycia kapitału zakładowego w sytuacji, gdyby było potrzebne pokrycie kapitału. Dotyczyć to może fazy tworzenia spółki, jak również jej funkcjonowania. Przykładami takich wypłat mogą być wypłaty odsetek z tytułu dopłaty (choć art. 178-179 k.s.h. temu nie przeciwdziałają) czy pożyczki udzielonej spółce, wypłaty z tytułu wynagrodzenia za powtarzające się świadczenia niepieniężne, zapłatę za towary dostarczone spółce, świadczenia jednorazowe (W. Pyziół, Kodeks, 2001, s. 348). Komentowany przepis chroni spółkę także przed ewentualnymi niekorzystnymi konsekwencjami wnoszenia przez wspólników tzw. ukrytych aportów. Pod pojęciem tym w doktrynie rozumie się przypadek nabycia przez spółkę mienia od wspólnika ze środków udostępnionych przez tego wspólnika, jako wkład pieniężny, na pokrycie obejmowanych udziałów (zob. szerzej A. Opalski, Transakcje..., s. 12). Nie ulega wątpliwości, że przepis ten znajdzie zastosowanie w sytuacji, braku jakiegokolwiek konkretnej podstawy do dokonania wypłaty, jaka miała miejsce w okolicznościach przedmiotowej sprawy. Samo powołanie w tytule wpłaty zobowiązania, czy pożyczki nie jest wystarczające do skutecznej obrony wspólnika. W świetle art. 198 §2 k.s.h. wspólnik, który wbrew przepisom prawa lub postanowieniom umowy spółki otrzymał wypłatę (odbiorca), obowiązany jest do jej zwrotu. Członkowie organów spółki, którzy ponoszą odpowiedzialność za taką wypłatę odpowiadają solidarnie za jej zwrot z odbiorcą. Wpłata

dokonana wbrew dyspozycji art. 189 §2 k.s.h. jest niewątpliwie wypłatą bezprawną. Zatem również przepis art. 198 §1 k.s.h. został prawidłowo zastosowany, jeżeli nie było wątpliwości, co do tego dnia dokonania wypłat wspólnikiem (...) sp. z o.o. w W. była U. 2000 (...) S.A. w K., a pozwani K. K. (3) i K. K. (2) byli członkami zarządu, którzy decydowali o wskazanych wypłatach. W tym stanie rzeczy apelacja pozwanych nie mogła odnieść zamierzonego skutku i podlegała oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił w całości apelację pozwanych na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł Sąd przyjmując za podstawę art. 98 §1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. Pozwani zaskarżyli w całości wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie, przy wartości przedmiotu zaskarżenia określonej na kwotę 430.000 zł. Powódka w toku postępowania apelacyjnego była reprezentowana przez radcę prawnego, który reprezentował ją również przed Sądem I instancji, a w toku postępowania apelacyjnego w odpowiedzi na apelację wniósł o zasądzenia kosztów postępowania wg. norm przepisanych. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika, który reprezentował powódkę ustalił Sąd w wysokości stawki minimalnej, w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, w tym §6 pkt. 7w zw. z §12 ust. 1 pkt. 2. Do tak obliczonego wynagrodzenia doliczył Sąd koszt dojazdu radcy prawnego w kwocie 330 zł, które to koszty uznał za konieczne i uzasadnione.